

DELO ŽIVLJENJE

glasilo delovne skupnosti tovarne obutve alpina žiri

LETNIK 16

ŠTEVILKA 2

ZIRI, FEBRUAR 1977

Ob jezeru bliz' Triglava

V dneh, ko bi jo lahko, če bi koledar kaj veljal, peš mahnil na »osredok Bleškega jezera«, so sivo blejsko vodo rezali bahavi beli labodi. Kje ste čolnarji, da bi nas popeljali pogledat ostanke svetišča boginje Žive?

Le dež in megla ter utrujajoča predavanja o Zakonu o združenem delu. Kje so tisti dijaški časi, ko sem v junijski pripeki kolovratil po poteh med Vrbo in Bledom?

Dežela kranjska nima lepš'ga kraja, ko je z okol'šno ta, podoba raja.

Izzvan s surovo lepoto januarskega Bleda, vzpodbujen od modrovanj v festivalni dvorani, koračim proti domu in meditiram.

Ni minilo še 130 let, ko so v mrzlo februarso zemljo položili telesne ostanke Franceta, sina uglednega kmečkega gospodarja Simona Prešerna in njegove žene Mine, rojene Svetina; bleščedečega študenta prava, ki mu je bilo šele ob koncu življenja dano opravljati samostojno odvetniško delo.

Danes sem tu, med njegovimi poklicnimi kolegi. Zanje je edinost sinov Slave dejstvo. Razred, ki je na predvečer Prešernove smrti bral svoj Manifest, išče izvirna pota za lastno in narodovo osvoboditev. Nekam domače zveni; Žive naj vsi narodi...

ne vrag, le sosed bo mejak.

Zaobrnimo tok misli. Na grajskih pečinah piše: SREČNO 1977!

Razmišljam.

Če smo v prvih dvajsetih letih vsajali samoupravne odnose v komaj kaj korigirane, zgodovinsko preverjene, pravno-politične okvirje, smo z novo Ustavo in Zakonom o združenem delu stopili na pot popolne reorganizacije državnih in upravljaljskih struktur.

V mislih imam demokratizacijo odločanja, ki se ureničuje preko milijonske armade delegatov, katerih skupni imenovalec naj bi bil samoupravni socializem. Ob tem pa se ponuja dvoje vprašanj: ali smo pripravljene kot posamezniki in kot člani jugoslovanske skupnosti podrediti svoje ožje interese temu velikiemu cilju, in drugič, kako se bomo znašli v tako, na novo organizirani, okosteneli okolici, ki ni pripravljena zavreči velikodržavniških apetitov in profitno orientiranost. To še posebno zato, ker moramo jutri pričakovati še tesnejšo povezanost s svetom, ki postaja enoten, ekonomski, ekološki, kulturni, žal pa še ne tolerantni politični prostor. Spomnil sem se latinske modrosti: festina lente (hiti počasi).

Počasi stopam ob jezeru. Postojim ob rjavi gmoti na svoji levi. Hotel! Kaj bi rekel France, če bi vedel, da bodo njegovi Kranjci vsajali tako neokusne betonske čebelnjake v to podobo raja?

Na križišču se ozrem proti domovanju boginje Žive. Črtomiri smo, ki smo opustili »vero staršev«, čepzar vemo, da je »za trpeče in zaupljive duše še zmerom lahko studenec milosti in sreče«. Zopet mi odgovarja Heraklit: panta rhei (vse se spreminja).

Ko se odpravljam k počitku, se skozi priprto okno prikrade molitev vesele družine:

Nazadnje še, prijat' lji,
kozarce zase vzdignimo,
ki smo zato se zbrat' li,
ker dobro v srcu mislimo;
dokaj dni
naj živi
vsak, kar nas dobrih je ljudi!

Viktor Zakelj

Izpričana je bila solidarnost

Tolminsko občino je prizadel maja 1976 potres, ki je povzročil ogromno škodo na stanovanjskih, gospodarskih in komunalnih objektih. Potres je zlasti prizadel škodo v vaseh na levem bregu Soče, v Kobaridu, Breginjskem kotu in v vaseh proti Bovcu. Tudi v ostalih vaseh v občini je povzročil škodo, ki je terjala in bo terjala velike na-

pore delovnih ljudi in občanov še v naslednjih letih, da odpravimo njegove posledice. Dodatno škodo in še večje probleme nam je povzročil potres 11. in 15. septembra, ki je zlasti v nekaterih vaseh poškodoval še tisto, kar se je dalo popraviti.

Vljudno vas prosimo, da prenesete našo zahvalo in

priznanje za pomoč, ki ste nam jo nudili, vsem članom vašega kolektiva. Vse to bomo znali vedno ceniti, naša obveza pa je, da bomo pravilno, v skladu s sprejetimi pravilniki, dodeljevali pomoč in da vse naše napore vložimo, da čimprej saniramo škodo, ki nas je prizadela.

Zelimo vam mnogo uspehov pri vašem delu, da bi v

letu, ki prihaja dosegli vse tisto, kar si želite in da bi člani vašega kolektiva doživeli čimveč srečnih in prijetnih dni.

Se enkrat lepa hvala za vse, kar ste naredili za tolminsko občino.

Sprejmite tovariške pozdrave.

PREDSEDNIK IZVRŠNEGA ODBORA

Bizjak Benžo, dipl. oec.

PREDSEDNIK ODBORA

Ladava Anton, dipl. pol.

alpina

30

let tovarne obutve žiri

STANDARDIZACIJA
IN
TIPIZACIJA

Korjan Urabe

Proizvodnja v I. 1976

Proizvodnja v letu 1976 je potekala v cilju izboljšanja kvalitete in istočasno povečanje količin za izvoz. Že sam podatek, da smo izvozili približno 170 tisoč parov tekaške obutve, več kot 50 tisoč smučarske, 300 tisoč ženske in večjo količino PU podplato, nam pove, da je bilo treba vložiti veliko truda v tekočo proizvodnjo. Značilno za naše podjetje je pester program, ki sem ga uvodoma navedel. To nam onemogoča večjo specializacijo, po drugi strani pa seveda nismo vezani izključno na konjunkturalna obdobja posameznih vrst obutve. Glede na širok program, smo v letu 1976 premalo investirali v strojni park, tako v proizvodnji obutve kot v plastiki. To smo napravili zavestno z name-

V primerjavi z letom 1975 lahko ugotovimo, da je proizvodnja obutve ostala približno na isti realizaciji, dočim pa je proizvodnja plastičnih izdelkov porasla za približno 30%. To je tudi povsem v skladu s postavljenimi programom širjenja posameznih vrst proizvodnje v delovni organizaciji Alpina.

Pozoren spremljevalec proizvodnje naše delovne organizacije bo v primerjavi z letom 1975 lahko ugotovil, da smo sicer vrednostno povečali proizvodnjo za predhodno navedene podatke, da pa smo na področju količinske proizvodnje obutve celo v 3% upadu glede na leto 1975. To znižanje smo utrpeli vsled zahtevnosti proizvodnje smučarske obutve, saj je čas, ki ga porabimo za izdelavo

je stanje in delo v delovni organizaciji, ki ima zelo razdrobljen program proizvodnje in taka je vsekakor proizvodnja v naši delovni organizaciji, izredno zahteven položaj in to na področju pripravljalnih in izvajalnih del.

Vse premalo se zavedamo, da nam manjka pravilno in predvsem strokovno vzgojenega kadra in to ne samo v skupnih službah, temveč direktno v proizvodnji.

Zavedati se namreč moramo, da nam lahko nekvalitetni delavci v proizvodnji napravijo napake tudi še na tako dobro pripravljenem modelu in seveda tudi obratno, tudi dobri delavci ne morejo izdelati izdelka, če ni primerno pripravljen.

Zaključim naj z besedami, ki nam naj postanejo geslo: Več investirati v proizvodnjo in to na področju delovnih sredstev — strojev, kakor tudi na področju vzgoje

Specializacija — jamstvo večje storilnosti in kvalitete

zacija se prične že pri določanju proizvodnega programa. Tu pa se začnejo težave. Do danes še nismo razčistili ali moramo res vsako sezono spreminjati posamezne elemente določene skupine, nimamo še določenih standardnih skupin. Kar zadeva kopita, je problem jasen. Izdelati moramo svoj standard ali pa se prilagoditi konkurenčnemu, čeprav nam popolnoma ne odgovarja; v to pa nas silijo proizvajalci notranjkov in opetnikov. Dejstvo je, da smo premajhni, da imamo premajhne serije, da bi lahko uveljavili povsem svoje zahteve.

Do danes pa tudi še ne obstoja nobena standardizacija, ki bi jo priznala številna podjetja. Tudi kopitarne niso kos tej nalogi, ker delajo po vzorcu, oziroma naročilu.

Posebna standardizacija pa predstavljajo določene mere in oblike pri modeliranju gornjih delov, katere se ne sme spreminjati na zahtevo posameznikov ali pri nenormalni in nestalni kakovosti usnja.

Tudi predpisi veličin (dimenzij) in kakovosti materialov, morajo biti usklajeni s tovarniškimi predpisi, ki so se uveljavili. Pri tem je prav, da omenimo jugoslovanske standarde (JUS), ki obstajajo že več let, v praksi pa nimajo nobene vrednosti. Imamo še celo vrsto drugih materialov, katere uporabljamo po standardnih predpisih.

Pri tej problematiki pa je občutno pomanjkanje dogovorov med čevljarскими podjetji in enotnim nastopom nasproti posameznim proizvajalcem osnovnega ali pomožnega materiala. Tako razvito sodelovanje združene čevljarске industrije pa ni v stanju doseči enotnih dimenzij porabe parskih škafel, da o drugih problemih sploh ne govorimo.

Tako nam preostane, da se sami bolje organiziramo, uskladimo interese prodaje in proizvodnje, uzakonimo vse elemente obutve, da bi izboljšali kvaliteto, poenostavili delo in nabavo materialov, zmanjšali zaloge materialov, tako po artiklih, kakor količini ter z vsem tem znižali stroške.

Marijan BOGATAJ

Boljši stroju usposobljeni delavci — večji uspehi

nom, da čimprej zgradimo novo proizvodno-skladiščno halo, v kateri bomo lahko organizirali sodobno tehnologijo izdelave PU podplato in ostalih izdelav iz termoplastičnih materialov. Kljub stalnim naprežanjem, da se izboljša kvaliteta izdelav, ne moremo biti zadovoljni, saj se nam še vedno pojavljajo primeri, ko obutev, ki smo jo namenili za izvoz, ni ustrezna in jo moramo nadoknaditi z novo partijo obutve. Taki primeri so zaskrbiljoči in nam mora biti skupni cilj, tako tistim, ki pripravljajo proizvodnjo, kot tistim, ki neposredno proizvajajo, da napravimo kvalitetno, ker bomo le tak izdelek lahko plasirali na tržišče.

Za lažje razumevanje gibanja proizvodnje v letu 1976 naj navedem nekaj podatkov, ki so značilni za leto 1976.

Finančni plan realizacije za leto 1976 je bil postavljen v višini 309.658.589,00 dinarjev, realiziran pa v višini 322.260.794,19 N din, kar nam pove, da smo presegli predvidevanja za 4,1%. Udeležba obutve v končni realizaciji je 256.402.565,29 N din, vrednost proizvodnje plastičnih izdelkov pa je 65.858.228,90 N din.

ena para smučarskega čevlja v povprečju 2 in pol krat večji od povprečnega časa za izdelavo ženske obutve.

Preden zaključim s posredovanjem informacij o stanju proizvodnje v preteklem letu 1976 naj poudarim, da

kadra — delavcev v pripravi proizvodnje in delavcev za neposredno izvajanje proizvodnje. Le to nam bo garant za boljše uspehe v naslednjih letih na področju proizvodnje.

Jože BOGATAJ

Standardizacija in tipizacija — naša skrb

Standardizacija in tipizacija je zelo obširen pojem, katerega se ne da predstaviti v nekaj stavkih.

Najprej moramo vedeti, da ni vseeno ali govorimo o standardizaciji v čevljarški ali pa v kovinski industriji. Kovinska industrija je v primerjavi s čevljarško bolj razvita, njeni proizvodi predstavljajo večjo vrednost, proizvodne naprave so dražje in dalj časa uporabne, končni proizvodi so sestavljeni iz številnih sestavnih delov, katere proizvajajo številni specializirani proizvajalci v državi, oziroma v svetu. Vse to pa se je razvilo s pomočjo standardov. Čevljarška industrija pa zaradi svojih zna-

čilnosti ne more upoštevati standardizacije v taki meri, ker je na splošno manj organizirana in je izpostavljena dnevnim modnim spremembam. Vendar pa to ne more biti izgovor za delo po posluhu. Standardizacija doseže svoj namen in veljavo pri dobri organizaciji podjetja, pri dobri raziskovalni dejavnosti in specializirani proizvodnji, pri primernih serijah in dobrem sodelovanju med tovrstnimi podjetji.

Zmotno je mišljenje nekaterih, ki mislijo, da je standardizacija možna samo pri kopitih, zmotno je tudi, če se postavljajo zahteve po standardizaciji samo pred tehnično službo. Standardi-

Standardni elementi — manj problemov

Rezultati prodaje, zaloge in zmore, v katerih živimo

Menim, da se v zadnjem času večina članov kolektiva vedno bolj zaveda, da je rezultat skupnega dela dosežen šele, ko je izdelek prodan. Zato je tema o prodaji prav gotovo aktualna. V zvezi s prodajo moram vsekakor takoj omeniti tudi zaloge gotovih izdelkov. Dobro vemo, da so nam v zadnjem času previsoke zaloge povzročale vrsto težav. Želim pa spregovoriti tudi o dejstvu, katerega se velik del članov kolektiva ne zaveda, to je o tem, kaj vse je lahko vzrok za visoke zaloge gotovih izdelkov. Trdim, da je večina delavcev glede tega dejstva v zmoti, katero bi rad natančno pojasnil.

V zadnjem četrletju smo prodajali uspešno

Sedaj, ko so nam znani podatki o tem, kakšna je bila prodaja v zadnjih mesecih preteklega leta, lahko rečem, da je bil zaključek leta uspešen. Da bi to pojasnil, navajam nekatere podatke.

Tabela 1: Prodana količina v maloprodajni mreži v letu 1976 v primerjavi z letom 1975:

mesec	količina v parih		indeks
	1975	1976	
december	125.148	145.174	116
januar	50.996	50.432	99
februar	52.458	50.012	95
marec	88.790	67.990	77
april	86.086	111.276	129
maj	128.945	137.453	107
junij	139.381	120.272	86
julij	111.017	128.963	116
avgust	86.986	73.079	84
september	93.254	112.308	120
oktober	115.730	117.127	101
november	123.474	126.590	103
skupaj:	1.202.565	1.240.676	103

Podatki zajemajo prodajo Alpina in nabavljene obutve. Skupno smo prodali v MPM lani 3% večjo količino obutve kot leto poprej, pri čemer je treba upoštevati, da smo to dosegli ob za eno manjšem številu prodajaln. Tabela kaže, da je bil posebno uspešen zadnji del leta, to je prodaja jesensko-zimske kolekcije.

Tabela 2: Prodaja v maloprodajni mreži po vrednosti v letu 1976 v primerjavi z letom 1975:

mesec	vrednost		indeks
	1975	1976	
januar	10.392.650,00	11.244.114,00	108
februar	10.340.839,00	12.111.035,00	117
marec	18.150.946,00	16.798.317,00	92
april	17.328.065,00	26.348.623,00	152
maj	25.031.161,00	31.321.137,00	125
junij	24.911.618,00	25.007.443,00	100
julij	16.576.141,00	22.600.071,00	136
avgust	14.069.045,00	13.524.949,00	96
september	17.933.726,00	22.448.210,00	125
oktober	27.616.079,00	32.171.676,00	117
november	34.830.434,00	44.768.641,00	129
december	35.998.083,00	46.733.675,00	130
SKUPAJ:	253.178.787,00	305.077.891,00	120

Tudi ti podatki zajemajo prodajo Alpina in nabavljene obutve v MPM. Vrednostno je bila prodaja v MPM za 20% večja kot v letu 1975. Tudi vrednostni podatki nam kažejo, da so bili predvsem uspešni zadnji štirje meseci in mesec april.

Grosistom smo na domačem tržišču prodali v letu 1976 okrog 76.000 parov obutve v vrednosti približno tri stari milijarde. Tudi prodaja proizvodov plastike se je v letu 1976 povečala v primerjavi z letom 1975 in je dosegla že skoraj 3 stari milijarde prometa.

Tudi rezultati izvoza so bili v letu 1976 dokaj ugodni v primerjavi s prejšnjim letom. Izvozili smo okrog 532.000 parov obutve v vrednosti preko 12 starih milijard, kar je količinsko 9% več, vrednostno pa tudi 9% več kot v letu 1975. Poleg obutve smo izvozili tudi skoraj za eno stari milijardo izdelkov plastike.

Kaj pa zaloge?

Ce govorimo o uspešni prodaji, potem vsekakor mora ta prodaja vplivati na znižanje zalog. Dobro se še spomnimo ostrih razprav o zalogah po drugem periodičnem obračunu. Takrat nam je zaradi visokih zalog resno grozila nevarnost, da ne bomo pokrivali zalog z obratnimi sredstvi in da ne bomo sposobni investirati. Kako so se zaloge gibale v letu 1976, nam kažejo naslednji podatki:

Tabela 3: Zaloge v maloprodajni mreži po količini v letu 1976 v primerjavi z letom 1975:

mesec	zaloga v parih		indeks
	1975	1976	
januar	276.383	312.816	113
februar	334.515	337.081	101
marec	356.524	397.300	111
april	411.226	439.038	107
maj	436.343	463.713	106
junij	413.285	424.676	103
julij	330.826	323.277	98
avgust	299.275	321.267	108
september	376.835	348.187	93
oktober	406.347	370.837	91
november	387.507	368.966	96
december	345.568	299.002	87

Podatki nam kažejo, da so bile zaloge v MPM po količini skozi celo prvo polletje višje kot v letu 1975, v drugem polletju 1976 pa smo uspeli zaloge znižati.

Tabela 4: Zaloge v maloprodajni mreži po vrednosti v letu 1976 v primerjavi z letom 1975:

mesec	vrednost zaloge		indeks
	1975	1976	
januar	58.254.922,00	78.604.256,00	134
februar	70.865.719,00	84.792.787,00	119
marec	77.063.784,00	99.633.039,00	129
april	87.224.987,00	111.448.388,00	128
maj	89.045.820,00	114.675.517,00	129
junij	81.478.077,00	104.694.618,00	128
julij	68.241.270,00	79.891.243,00	117
avgust	62.104.447,00	81.730.640,00	132
september	88.379.978,00	92.062.466,00	104
oktober	98.278.472,00	103.285.191,00	105
november	98.222.637,00	104.049.600,00	106
december	88.335.455,00	79.177.364,00	90

Tudi vrednostni podatki o zalogah v maloprodajni mreži v primerjavi z letom 1975 nam kažejo, da smo imeli skozi vse leto vrednostno višje zaloge kot v istih mesecih lanskega leta, da pa smo uspeli prav ob koncu leta zaloge znižati tudi vrednostno kar 10% pod stanje ob koncu leta 1975.

Tabela 5: Zaloge v tovarniškem skladišču po količini v letu 1976 v primerjavi z letom 1975:

mesec	zaloga v parih		indeks
	1975	1976	
januar	159.680	152.490	96
februar	206.809	170.413	82
marec	214.007	176.767	83
april	141.437	167.387	119
maj	130.640	160.688	123
junij	168.610	137.852	83
julij	171.271	131.111	77
avgust	238.540	144.642	61
september	161.697	147.085	91
oktober	153.603	114.985	75
november	117.942	86.204	74
december	100.918	1)	—

1) za december podatek v času pisanja članka še ni bil znan.

Podatki o količinskih zalogah v tovarniškem skladišču kažejo, da so bile te zaloge, razen v aprilu in maju, skozi vse

(Nadaljevanje na 4. strani)

Artikel 8417

barva: črna

rdeča

velikost: 2- do 6-

Modni model iz kolekcije poletje 77 zahteven za proizvodnjo

30 let tovarne obutve žiri

Iz nabiralnika

Predlagam, da za najdene predmete obesimo pri vratarnici posebno omarico. Često se zgodi, da člani kolektiva in drugi izgubljajo razne stvari, zlasti ključe, lastniki pa se ne javijo. Morda bi s to omarico rešili marsikak problem ali že tako načete živce...

Bravec

Kako bodo v Banja Luki prišli kupci?

Rezultati prodaje ...

(Nadaljevanje s 3. strani)

leto nižje kot v istih mesecih leta 1975. V novembru pa smo s količino 86.204 pare dosegli najnižjo zalogo v tovarniškem skladišču v zadnjih dveh letih.

Tabela 6: Zaloge v tovarniškem skladišču po vrednosti v letu 1976 v primerjavi z letom 1975:

mesec	vrednost zaloge		indeks
	1975	1976	
januar	22.875.958,57	24.510.015,80	107
februar	29.243.483,38	24.953.737,17	85
marec	29.765.095,45	26.249.108,82	88
april	22.222.122,06	24.550.742,40	111
maj	21.382.141,99	24.401.693,55	114
junij	28.310.071,21	24.389.054,75	86
julij	28.617.114,74	22.493.824,02	79
avgust	37.263.674,36	26.836.561,10	72
september	27.647.607,40	27.012.472,64	98
oktober	26.980.166,83	24.060.162,36	89
november	19.748.415,76	14.495.968,79	73
december	15.900.992,61	1)	—

1) Za mesec december v času pisanja članka podatek še ni bil znan.

Tudi vrednostni podatki o zalogah v tovarniškem skladišču nam kažejo, da so bile zaloge v letu 1976 v splošnem nižje kot v istih mesecih leta 1975, najnižje stanje v zadnjih dveh letih pa smo dosegli v novembru 1976.

Podatkov o zalogah skupaj za tovarno in maloprodajno mrežo ne navajamo, ker jih bralec lahko sam ugotovi iz prejšnjih tabel. Lahko pa na osnovi navedenih podatkov o zalogah napravimo naslednje zaključke:

— v maloprodajni mreži smo v decembru 1976 dosegli najnižje zalogo v letu 1976 tako po količini kot po vrednosti, s tem da je zaloga konec leta 1976 količinsko in vrednostno nižja od zaloge konec leta 1975,

— v tovarniškem skladišču smo v novembru 1976 dosegli najnižjo zalogo v zadnjih dveh letih tako po količini kot po vrednosti,

— ob drugem periodičnem obračunu za polletje 1976 smo imeli naslednje stanje zalog: v mreži 10,4 stare milijarde, v tovarni pa 2,4 stare milijarde, skupaj skoraj 13 starih milijard. Po zaključnem računu za leto 1976 bodo zaloge znašale: v mreži 7,9 stare milijarde, za tovarno pa podatek še ni znan, skupaj bo zalog približno 10 starih milijard ali 3 stare milijarde manj kot ob polletju.

Razlogi za tako stanje

Vidimo, da lahko gibanje zalog v zadnjih mesecih ocenjujemo kot relativno (razmeroma) uspešno. Glavni razlogi za to so:

- prodaja ženskih škornjev je bila zelo dobra,
- dobra je bila tudi prodaja pancrjev,
- ocenimo lahko, da naročene količine obutve za jesen 1976/77 niso bile prevelike in da so tako ostale od tekoče kolekcije na zalogi le manjše količine.

All smo glede na tako gibanje zalog lahko optimisti!

Nikakor ne. To pa zaradi tega, ker smo na žalost ravno v zadnjih mesecih leta 1976, ko smo uspešno prodajali in so se zaloge zniževale, bili priča nekaterim dogodkom in dejstvom, ki bodo v letu 1977 povzročili večje zaloge, kot bi sicer lahko bile. Da bi to pojasnil, moram povedati, zakaj že v naslovu tega članka trdim, da »živimo v zmoti«.

V čem je »velika zmoti«?

Ko razpravljamo o zalogah, ki so v zadnjem času navadno bile visoke, običajno pri tem kažemo na prodajo in na maloprodajno mrežo, ki sta menda krivi za visoke zaloge, ker obutve pač nista prodali. Navadno ne pomislimo, da bi bili razlogi lahko tudi drugod. Da je mišljenje takšno, vidim vsak dan, ko me sprašujejo takole: »Ali ste (oziroma

Prodajamo tudi na tujem

boste) kaj znižali zaloge?» Pri tem misli na marketing in maloprodajno mrežo. Malokdo me vpraša: »Ali bomo znižali zaloge?» Tudi v zadnji številki našega časopisa so v rubriki »Sodelavci na pragu jubilejnega leta« številni delavci iz neposredne proizvodnje med drugimi željami za leto 1977 izrazili tudi željo, naj »odgovorni zmanjšajo zaloge«, ali pa, da je »večina delovnih ljudi v Alpini v letu 1976 pričakovala bolj pozitivnih rezultatov, kot nam jih je to leto prineslo«. (Torej: kje so odgovorni?)

In v tem je naša velika zmoti!

Mislimo, da lahko na zaloge vpliva samo marketing ali maloprodajna mreža, ki naj jih pač prodaja. Pri tem pa pozabljamo, da poleg marketinga in maloprodajne mreže vpliva na zaloge tudi vsak delavec v neposredni proizvodnji in v pripravi proizvodnje.

Ce se hočemo izogniti visokim zalogam v prihodnje, potem moramo vestno in brezhbno opraviti celo vrsto nalog, ki jih naštevam:

- pripraviti dobro kolekcijo,
- pravilno izbrati modele,
- naročiti pravilne količine,
- dobro opraviti pripravo proizvodnje,
- nabaviti ustrezne materiale,
- proizvesti izdelke kvalitetno in pravočasno,
- izdelke hitro in pravilno odpremiti,
- izdelke prodati.

To so najpomembnejše faze, od katerih je odvisno, ali bomo izdelek prodali ali nam bo ostal na zalogi. Če pogledamo, kdo te faze opravlja, potem lahko ugotovimo, da so v procesu nastajanja končnega izdelka udeleženi tako marketing, tehnični sektor, poslovodje, kot neposredna proizvodnja, skratka, vsi, vsak na svojem področju. To pa tudi pomeni, da vsi, vsak na svojem področju, vplivamo na poslovanje in tudi na zaloge.

Zato predlagam, da »vsak pred svojim pragom naj pometa«. Trdim, da glede prodaje in zalog lahko maloprodajna mreža in marketing pokažeta določene rezultate, oziroma, da sta jih v zadnjih mesecih leta 1976 tudi že pokazala. Zato v cilju nas vseh predlagam, da nehamo kazati na marketing in na maloprodajno mrežo kot na edina »krivca« za zaloge ali kot na edina dela OZD, ki naj znižata zaloge. Predlagam, da vsak delavec v pripravi ali pa v neposredni proizvodnji preneha govoriti: »Odgovorni naj znižajo zaloge!« ali pa: »Odgovor na to, kaj pričakujemo v letu 1977, smo dobili že v novembrski plači«, ali pa: »Dajte nam boljše osebne dohodke«. Predlagam, da se kdo v tovarni v smislu pometanja pred svojim pragom vpraša npr. takole: »Zakaj imamo tako kvaliteto? Zakaj je od pošiljk artikla 0137 za ZSSR ostalo doma 3.000 parov škarta? Kako bomo doma to prodali? Ali nismo s tem škartom prispevali k višjim zalogam? Zakaj smo izdelali artikel 8417 v tako slabi kvaliteti, da ne moremo poslati pošiljke inozemskemu kupcu? Zakaj odstopajo nianse barv, ker ne paramo nasekanih delov? Zakaj so čevlji postrani cvikani? Zakaj delamo planinske čevlje takrat, ko imamo naročene delavske? Zakaj še nimamo nabrizganih šal za proizvodnjo pancrjev v marcu? Zakaj ne upoštevamo pripomb kontrole kvalitete? Zakaj...? Zakaj...? Zakaj...?«

Tudi jaz sam že pometam in bom še naprej pometal pred svojim pragom. Samo opozoril in predlagal bi rad, da začnejo pometati vsi, kajti smeti je veliko in ležijo vsepovsod!

Tomaž KOŠIR

Razčistimo nekaj vprašanj

Delavski svet volijo delavci v temeljni organizaciji, ki šteje nad 30 delavcev. Število članov delavskega sveta je potrebno določeno s statutom.

Delavski svet sestavljajo delegati iz vseh delov delovnega procesa. Sestava delavskega sveta mora ustrezati socialni sestavi delavcev in sorazmerna številu delavcev v posameznih enotah.

Volitve so enotne na podlagi kandidiranja v enotah. Ker se sedaj zaradi reorganizacije pripravljajo nove volitve v samoupravne organe tudi pri nas, bom te stvari pojasnil nekoliko bolj.

Temelji volilnega prava

Bistvo delegatskega sistema v naši ustavni ureditvi je stalna povezanost med delegati in delovnimi ljudmi ter občani. Delegati izražajo interese tistih sredin, kjer so bili izvoljeni v taki meri, da

delujejo v skladu s skupnimi in splošnimi družbenimi potrebami in interesi.

Načelo splošne volilne pravice

Volilno pravico ima vsakdo, ki dopolni 18 let starosti, oziroma ko sklene delovno razmerje (ko dopolni 15 let).

Aktivno volilno pravico imajo (da lahko volijo in da so voljeni) delavci, ki s polnim ali nepolnim delovnim časom delajo v temeljni organizaciji in učenci v gospodarstvu.

Volilne pravice nimajo tisti, ki opravljajo za temeljno organizacijočasno ali občasnadela (po pogodbi).

Pasivna volilna pravica (pravico voliti) je omejena po principu, da je tisti, ki je nekemu organu odgovoren za svoje delo, ne more biti član takega organa. To so bili dosedaj pri nas delavci do četrte pračilne skupine.

Posredna in neposredna volilna pravica

Neposredno vedno volimo delavski svet, odbore samoupravne delavske kontrole, disciplinsko komisijo.

Glede na določbe zakona o združenem delu (ZZD) in na samo naravo odločanja, nastajajo še nekateri problemi nezdržljivosti funkcij, ki jih je treba obravnavati. Za člana samoupravne delavske kontrole ne more biti izvoljen član delavskega sveta, niti ne član izvršilnega organa in tudi ne delavec, ki ne more biti izvoljen v delavski svet. Nihče ne more biti več kot dvakrat izvoljen v isti delavski svet niti v izvršilni organ.

Mandat delegata v delavskem svetu, kolektivnem izvršilnem organu, traja dve leti. Izgubi pa ga delavec, če preneha delo in je razporejen na delovno mesto do četrte plačilne skupine, če ga delavci odpokličejo ali če sam odstopi.

Veliko je bilo vprašanj v zvezi z imuniteto, češ da član delavskega sveta za

(Nadaljevanje na 5. str.)

Pretekil mesec nas je neuradno obiskal sekretar IK predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc. Zelo se je zanimal za naše delo.

(Nadaljevanje s 4. str.)

dobo mandata ni materialno, disciplinsko ali drugače odgovoren. To mišljenje ni pravilno, kajti imuniteta je zagotovljena v pogledu svobode izražanja, mišljenja in odločanja. Ravno tako je odgovoren za morebitne žalitve, nespoštovanje poslovnika, samoupravnega sporazuma in podobno.

Podaljševanje mandata ni dopustno preko dveh let. Ta se v praksi pogosto dogaja zato bo treba taka vprašanja razrešiti z zakonom o volitvah v organizacijah združenega dela.

Postopki volitev

Vsak zaokroženi del delovnega procesa naj predlaga delegata, katerega volitve potekajo po enotni kandidatni listi.

To pomeni, da morajo biti na enotni kandidatni listi posebej označeni deli delovnega procesa ter da mora glasovalec izvoliti delegate iz vsakega procesa, torej ne tako, da bi iz celotne kandidatne liste prosto izbral kandidate.

Socialna sestava delavskega sveta mora odgovarjati socialni sestavi delovne skupnosti, vendar zakon to ne opredeljuje. Praktično je za to nemogoče najti popoln odraz v vseh strukturalnih elementih, zato bo treba posvetiti največ pozornosti tistim, ki preprečujejo diskriminacijo (zastopljanje) po spolu, starosti in kvalifikaciji.

Najenostavneje bi bilo to zagotoviti s tako imenovano »zaprti listo«, saj je bistvo volilnega postopka v kandidacijskem postopku, kjer se dogovarjajo o delegatih, medtem ko so same volitve že zaključna faza.

Število delegatov iz vsakega delovnega procesa je odvisno od števila delavcev, vsak del delovnega procesa mora imeti najmanj enega delegata, zato je dobro, da so delovni procesi nekje opredeljeni.

Kandidacijski volilni postopek

poteka v organizaciji sindikata v skladu s pravili. Na podlagi kandidacijskih postopkov se določi kandidatna lista. Kandidacijsko konferenco skliče organizacija sindikata, vendar ne tako, da bi le ona sama predlagala kandidate, ampak da vodi postopek in ga usmerja, predloge pa imajo pravico dati vsi delavci.

Volilno komisijo

imenuje delavski svet, in sicer bi bilo najbolje za dveletno mandatno dobo. Tvori jo: predsednik, tajnik in en član, ki morajo imeti namestnike. Naloge so: neposredno tehnična dela v zvezi s pripravami na volitve, objava rezultatov, ugotavljanje da je kandidatna lista skladna z zakonom in splošnimi akti ter da je pravilno potekal kandidacijski postopek. Kandidati naj bodo napisani po abecednem redu. Ko

komisija ugotovi, da je kandidacijska lista v redu, jo razglasi.

Volilna komisija imenuje volilne odbore, skrbi za njihovo delo in jih nadzoruje.

Volilni odbor

dela na volišču, evidentira kdo je volil, daje pojasnilo o načinu volitev in skrbi za red na volišču. Član volilnega odbora praviloma naj ne bi bil na kandidatni listi.

Komisijo za volilne imenike

imenuje delavski svet. Tudi tu bi bilo potrebno predla-

gati, da jo imenuje za dobo svojega mandata. Volilni imenik se sestavi za vsake volitve posebej in se nanj vpišejo delavci, ki imajo aktivno volilno pravico.

Volitve organov se opravljajo tajno.

Izvoljen je delegat, ki je dobil večino glasov. To bomo glede delavskega sveta ugotavljali po delih delovnega procesa.

Zadeve, o katerih odloča delavski svet so navedene že v samem zakonu, podrobneje pa je to določeno s samoupravnimi splošnimi akti.

Glasovanje

na delavskem svetu je praviloma javno, saj sicer ni mogoče določati odgovornosti članov delavskega sveta. To navaja tudi zakon, ko pravi, da se glasovanje vsakega delegata evidentira v zapisniku.

Izvršilni organ delavskega sveta

Delavski svet ima enega ali več izvršilnih organov, ki opravljajo izvršilne naloge. Izvršilni organ voli delavski svet izmed svojih članov in drugih delavcev. Delavec, ki

ne more biti izvoljen za člana delavskega sveta, ne sme biti član izvršilnega organa. Delavski svet lahko zadrži izvršitev sklepa izvršilnega organa, če ni v skladu z zakonom ali samoupravnim splošnim aktom.

Samoupravna delavska kontrola

Delavci uresničujejo varstvo samoupravnih pravic s samoupravno delavsko kontrolo ali neposredno ali po posebnem organu upravljanja.

Dane VEHAR

Samoupravna kronika — samoupravna kronika — samoupravna**22. 10. — Komisija za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti**

Komisija je izrekla Andreju Grošelj — vlivalcu PU ukrep prenehanja lastnosti delavca v združene, delu pogojno za dobo 6 mesecev, zaradi vinjenosti na delu, Marjanu Kanjcu je izrekla ukrep javni opomin, zaradi katerega je v zakonitem roku zahteval varstvo pravice na delavskem svetu.

Komisija je izrekla tudi dva opomina in sprejela sklep o oprostivni očitane kršitve delovne obveznosti zaradi pomanjkanja dokazov.

27. 12. — Skupni delavski svet:

Potrdi se zapisnik zadnje seje, potrdijo se prodajni pogoji za grosistične kupce na območju SFRJ. Sprejmejo se: plan režijskih stroškov za leto 1977, plan prodaje in proizvodnje, investicijski plan za leto 1977. Potrdi se pristop k samoupravnemu sporazumu o načinu združevanja potreb in realizacijo programa samoupravne interesne skupnosti za varstvo pred požarom.

Ne pristopi se k samoupravnemu sporazumu o financiranju delovanja rudarske godbe na pihala. Pristopi se k družbenemu dogovoru o pospeševanju smučarskega teka in o organizaciji trnovskega maratona ter pionirskega trnovskega smučarskega teka.

Potrdi se odobritev posojila na vezana sredstva amortizacije stanovanjskih hiš v znesku din 27.840.— Spreje je bil nov način plačevanja malice in sicer tako, da se delavcu od osebnega dohodka odtrga 23.— din mesečno, tisti, ki ne hodijo na malice pa morajo podati pismeno izjavo.

Pogodba o nakupu zemljišča, sklenjena 27. 12. 1976 med skupščino občine Skofja Loka in med delovno organizacijo Alpina, se izpolni, s tem, da se lastnikoma izplača znesek, ki izvira iz te pogodbe.

Sprejme se povišanje osebnih dohodkov in sicer:

1. skupina	6,5 %
2. skupina	6,5 %

3. skupina	6,5 %
4. skupina	7,5 %
5. skupina	8,1 %
6. skupina	8,5 %
7. skupina	10,5 %
8. skupina	10,5 %
9. skupina	10,5 %
10. skupina	11,0 %
11. skupina	12,0 %
13. skupina	12,0 %
12. skupina	12,0 %
14. skupina	12,0 %
15. skupina	12,0 %

Delavski svet pooblašča skupino za sistemizacijo in analitično oceno, da določi pogoje za delovna mesta, ki so v reorganizaciji nova ali spremenjena in razpisno komisijo, da razpiše ta delovna mesta.

Na delovno mesto vodja razvojno-pripravljalne službe za proizvodnjo obutve pa sprejme Marijan Bogataj, na DM razvojno-pripravljalne službe za proizvodnjo plastičnih izdelkov se sprejme Janez Fister, na DM vodja službe za kontrolo kakovosti se sprejme Polde Strlič, na DM Vodja tehnološkega oddelka se razvrsti Špik Janez, Delovno mesto vodja oddelka za planiranje proizvodnje; o tej razvrstitvi se počaka do nadaljnjega.

Na DM vodja programa lahke obutve se sprejme Anton Klemenčič, vodja programa težke obutve Janko Žakelj, za vodjo programa plastike Starman Bojan.

Na DM vodja domače prodaje se imenuje Silva Bajt, za vodjo analiz prodaje pa se razvrsti Andra Križič in sicer kot vršilec dolžnosti.

Na DM Vodja splošno-kadrovske službe se imenuje Olga iPntar, za vodjo informacijske službe pa Jernej Podobnik in sicer za vršilca dolžnosti vodje. Na DM računovodja proizvodnih TOZD se sprejme Verena Drmota in sicer kot vršilec dolžnosti vodje, na DM računovodja TOZD Maloprodaja se sprejme Anica Mlinar, za vodjo finančne službe pa Anica Oblak.

Kolenc Antonu se v zvezi s poškodbo pri delu, odobri akontacija v znesku din 20.000, potrdi se poročilo odbora za izobraževanje, sedanja komisija za izvajanje

ustavnih sprememb se preimenuje v komisijo za sestavo samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo. Potrdi se predlog, da naša delovna organizacija postane kolektivni član organizacije rdečega križa. V zvezi s pritožbo Mlinar Staneta, je DS soglasen, da je ta možna samo na invalidsko komisijo.

27. 12. 1976 Delavski svet TOZD Proizvodnja

je sprejel naslednje sklepe:

Potrdi se zapisnik zadnje seje, sprejme se plan fiksnih stroškov za leto 1977, plan proizvodnje in prodaje za leto 1977 in plan investicij za leto 1977.

Znesek din 5.578,70 za zdr. zavarovanje in znesek din 326,30 za invalidsko zavarovanje, se odpiše v breme izrednih izdatkov podjetja, znesek din 371,20 se knjiži v dobro izrednih dohodkov podjetja. DS pa potrdi tudi odpiše v breme izrednih izdatkov, odobritev posojila na vezana sredstva amortizacije stanovanjskih hiš v znesku din 27.840. DS se strinja z ukrepom, ki ga je izdala komisija za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti in ga je na to obravnaval in potrdil še izvršni odbor sindikata, da se delavcu Viktorju Čadežu izreče javni opomin, s pripombo, da naj se v takih primerih do vseh enako postopa in izdaja za vse enotne ukrepe. Na delovno mesto Vodja TOZD Proizvodnja obutve Ziri se imenuje Jaka Bogataj, ki izpolnjuje vse pogoje.

30. 12. 1976 — Odbor za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu

je sprejel naslednje sklepe:

V marketing sektorju se razporedijo na delovna mesta: referent za izvoz II, ekonomist Anton Kavčič; analitik prodaje, ekonomski tehnik Tomaž Justin; statistik prodaje, ekonomski tehnik Andreja Čadež.

V TOZD Maloprodaja se na delovno mesto referent maloprodaje sprejme Anton Možina, čevljarjski tehnik, na delovno mesto administrator pa Hela Likar, administra-

tor. V splošno organizacijskem sektorju se na delovno mesto vodja oddelka kadrovske operative razporedi Marija Mlinar, socialna delavka; za vratarja Živadina Disić, kvalificiran delavec; arhivarnik Marjanca Kogovšek, NS delavka; na delovno mesto organizator informacijskega sistema Vida Tratnik, ekonomist.

V tehničnem sektorju se za vodjo kontrole v proizvodnji plastičnih izdelkov razporedi Ivan Uršič, VK čevljar; vodja analize študija časa Alojz Gregorač, čevljarjski tehnik; pisarniški delavec Marija Klemenčič, NS izobrazba; glavni kalkulant Štefka Oblak, referent s srednjim izobrazbo. Na delovna mesta v finančno-računovodskem sektorju so bil razporejeni: likvidator faktor II Franci More, NS delavec, likvidator faktor I Valentina Demšar, NS delavka, za vodjo obratovnega knjigovodstva Tončka Pečelin, referent s SS izobrazbo, knjigovodja osnovnih sredstev in skladov v MPM Marija Razložnik, administrativni tehnik, vodja izplačilne službe v TOZD MPM Nada Dolinar, NS izobrazba, referent izplačilne službe v TOZD MPM Ida Bogataj, NS izobrazba, finančni referent Stazi Filipič, administrator (NS izobrazba), strojni knjigovodja Anka Burjek, NS izobrazba, obracun OD Sonja Abram, NS izobrazba, glavni knjigovodja Nada Zust, ekonomski tehnik, finančni referent v TOZD MPM Marija Dolinar, ekonomski tehnik.

Odbor je obravnaval vlozene prošnje za združeno delo in odpoved delovnega razmerja Irme Kunc ter o tem ustrezno sklenil. Na predlog šefa marketing sektorja je odločil o razporeditvi Miha Govekar na delovno mesto referent za grosistično prodajo I. Odbor je sprejel tudi sklep, da je potrebno usposobiti primerno število delavcev, ki bodo mogli zamenjati delavce in s tem omogočiti korišćenje dopustov delavcem na ključnih fazah v proizvodnih oddelkih.

razgovor za urednikovo mizo — razgovor za ure

na temo Kaj menijo novolizvoljeni vodje TOZD. V razgovoru so sodelovali Jaka Bogataj — vodja TOZD Proizvodnja, Žiri, Stanko Mrlak — v. d. vodje TOZD Plastika Žiri, Vinko Bogataj — vodja TOZD Obutev Gorenja vas. Razgovor sta vodila Vladimir Pivk in Neško Podobnik, zapiske je pripravila Anuška Kavčič.

1. Kako si predstavljate organizacijo in delo vaše TOZD in vašo vlogo v tem?

Stanko MRLAK:

Samo organizacijo v TOZD Plastika si predstavljam tako, da del opravi, ki sem jih opravljal v obratu plastika dosedaj, prenesem na izmenovodje, oni na mojstre, ti pa na predelavce skupin. Vsi bodo dobili točne zadolžitve, za katere bodo odgovarjali vodji TOZD Plastika. Prepričan sem, da bo tako boljše sodelovanje in obveščanje, kakor je bilo dosedaj. To se mora odraziti tudi v storilnosti, kvaliteti izdelkov in disciplini.

Prepričan sem, da mora samoupravljanje v TOZD Plastika zaživeti v polni meri in to tako kot ga tudi predpisuje Zakon o združenem delu. Verjetno bodo v začetku težave, vendar, ker poznam ljudi, ki so izvoljeni v delavski svet TOZD Plastika, sem optimist, da bo samoupravljanje zaživelo v vseh pogledih, tako v odgovornosti kot pravicah. Čimprej bomo morali konstituirati še druge organe upravljanja ki jih predvideva Statut TOZD Plastika in Zakon o združenem delu.

Moja vloga naj bi bila v tem, da tesno sodelujem z vodjo razvoja plastike in vodjo programa plastike, z referentom za prodajo in debelo poliuretanskih termoplastičnih in polipropilenskih izdelkov.

Tesno sodelovanje z vodjem orodjarne, konstruktorjem orodij, planerjem proizvodnje za tuje in domače kupce in z izmenovodji v obratu plastike. Prav gotovo se bo nujno povezati tudi z zunanji partnerji. Če bomo vsi skupaj tesno sodelovali, bomo dosegli tudi uspehe.

Vinko BOGATAJ:

Naša TOZD Obutev Gorenja vas je tako tesno povezana s TOZD Proizvodnja v Žirih in skupnimi službami, da bi v slabih odnosih z njimi sploh ne mogli delati. Organizacija v TOZD pa se bo morala prilagoditi potrebam TOZD Proizvodnja v Žirih. Če bi mi izdelovali tudi končne izdelke, bi lahko postavili svoj plan in organizirali delo po svojih željah in potrebah, ker pa izdelujemo samo zgornje dele, pa morajo biti naši plani in naše želje usklajene s cilji TOZD Proizvodnja v Žirih.

Skupni interesi morajo biti za TOZD tisti, ki jih predvideva celotna delovna organizacija v srednjeročnem planu. Nikakor pa si ne moremo zamisliti v naši TOZD ta-

ke organizacije dela, kot jo ima npr. en TOZD v tovarni Iskra, ko ima vsak obrat svojo zaključeno proizvodnjo in to od razvoja, nabave, proizvodnje in prodaje.

Vinko Bogataj, Gorenja vas

Jaka BOGATAJ:

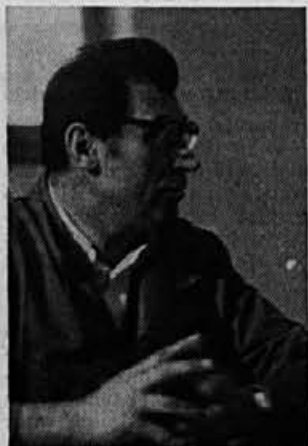
Če izhajamo iz dejstva, da nam primanjkuje delovne sile, posebno pa še kvalitetnih delavcev, je nujno da že pri načrtovanju programa upoštevamo kaj, koliko in kako bomo delali s temi ljudmi. To se pravi, da morajo biti vsi plani postavljeni za take kapacitete (zmogljivosti) kot so, šele potem bomo tudi znotraj TOZD lahko speljali najprimernejšo organizacijo.

Moja naloga pa je v tem, da bomo program, ki je postavljen pred nas, čimbolj natančno izvršili po količini načrtovanih parov, kakor tudi kvaliteti.

2. Kaj načrtujete v pogledu boljšega gospodarjenja, dohodkovnih odnosov, samoupravljanja in izboljšanja delovnih pogojev delavcev v vaši TOZD?

Stanko MRLAK:

Za boljše gospodarjenje je zelo važno dobro planiranje proizvodnje. Zelo pomembne so čimvečje količine naročil, bolj serijska proizvodnja,

Stanko Mrlak, TOZD plastika

sprejemljivi dobavni roki, pravočasno pripravljena orodja. Pri izdelavi smučarske obutve pa zaporednost barv ročila ter pravočasno dobavljen kvaliteten material.

Kar zadeva dohodkovne odnose pa tole: tisti, ki dela več in bolje, naj tudi dobi več. Nagrajevanje v plastiki je sploh zelo pomanjkljivo urejeno v našem samoupravnem sporazumu o delitvi sredstev za osebne dohodke.

Veliko je delovnih mest, ki sploh niso zajeta v tem sporazumu, npr. Pripravljač poliuretanskih mas in komponent. S tem hočem povedati, da bo to nujno vzeti za bolj resko, kakor mislimo sedaj. Potem premije pri zmanjšanju škarta; tisti člen v sporazumu, ki določa, da dobi delavec lahko največ 600 din, je že močno zastarel.

Vemo pa, če bomo hoteli napredovati v smeri, ki smo si jo začrtali in sicer; čimmanj škarta, bo nujno spremeniti ta način nagrajevanja, ki je sedaj v uporabi. Ker v našem oddelku predstavlja okrog 80% vseh stroškov material, bi se sigurno splačalo bolj elastično pristopiti k temu problemu.

Prepričan sem, če bomo uredili nagrajevanje po delu, uspehu in prihranku materiala, posebno pa tistega, ki je najdražji, da bomo lahko na ta način precej znižali cene izdelkov.

Le v tem je možnost, da bomo postali konkurenčni na trgu.

Zelo pomembno je tudi, da se držimo srednjeročnega plana.

Boljši pogoji delavcev, to je eno zelo kočljivih vprašanj. V teh prostorih, ki jih imamo sedaj na razpolago, ni moč kaj posebnega napraviti za izboljšanje delovnih pogojev. Edino upanje je v novi proizvodno-skladišni hali, kjer ne bodo delovni pogoji bistveno spremenili glede organizacije in težine dela. To je naše upanje tudi za zdravje in varnost pri delu.

O vprašanju, kako se bodo reševali stanovanjski in drugi socialni problemi delavcev naše TOZD, še nismo razpravljali na ravni TOZD. Verjetno pa bo to vprašanje prišlo tudi na dnevni red delavskega sveta TOZD Plastika.

V pogledu zdravstvene varnosti ljudi pa že uvajamo periodične preglede vseh delavcev plastike.

Vinko BOGATAJ:

Če analiziramo besedo boljšega gospodarjenja, nam ta odpre celo vrsto dejavnikov, ki na to vplivajo.

— Najprej je treba narediti plan dela za naprej. Ti plani naj bi bili zelo stvarni glede na število zaposlenih delavcev.

— Vsi materiali, ki jih rabimo v predelavi, bi morali prihajati pravočasno.

— Priprava dela bi morala biti zelo dobra, da ne bi šele potem v proizvodnji ugotavljali razne napake in šele na delovnem mestu ugotavljali, kakšen naj bi bil izdelek.

— Naslednji velik dejavnik, ki vpliva na dobro gospodarjenje pa je delovna disciplina — od priprave dela pa do končnega izdelka.

Vsak delavec bi moral na svojem delovnem mestu opravljati svoje naloge strogo in točno. Naša misel pri delu bi enkrat morala tako napredovati, da bi zastavili vse sile za doseg kvalitete opravljenega dela in šele potem, koliko bomo za to dobili. Sedaj pa je ravno narobe, najprej koliko bomo delali, šele potem naj bo delo zadovoljivo opravljeno.

Načelo našega samoupravljanja je najprej dobro in kvalitetno opravljeno delo, nato pa primerni delež tistega, kar si ustvaril, ker več porabi kot ustvari — se ne da.

Beseda boljše gospodarjenje se nanaša ravno tako na delavca, ki dela na normi, kot na tistega delavca, ki dela na režiji.

Samo skupni cilji in ukrepi bodo obrodili sadove.

Pri organiziranju v TOZD se tudi samoupravljanje bolj približa direktno proizvajalcu. DS TOZD lažje odloča o problemih, ki se bodo konkretno pojavili v TOZD Gorenja vas. Delavci so bili dosedaj premalo obveščeni. Velikokrat so se reševali problemi, ki so se nanašali na celotno TOZD in takrat naša dva delegata nista vedela in nista znala pravilno presojeti ali je odločitev pravilna ali ne.

Kadar pa smo imeli probleme, pa drugi s tem niso bili dovolj seznanjeni in tako tudi problema niso mogli ustrezno rešiti.

Ko bomo imeli svoj delavski svet, bomo tiste probleme, ki se nanašajo direktno na našo TOZD, reševali sami in o tem obveščali skupni delavski svet.

Da pa bo povezava res popolna, bo verjetno treba postaviti še ostale komisije, ki jih določa sporazum. Vsi pa bi se morali zavedati, da kdor kritizira, mora dajati tudi boljše predloge, kdor predlogov ne zna dajati, nima pravice tudi kritizirati.

Kar zadeva kvaliteto, je ta danes že prav zanimiv pojem. V glavnem gre za to, da ugotovimo največjo prodajnost našega artikla, o neki absolutni kvaliteti sedaj sploh ne moremo govoriti.

Kvalitete danes ne moremo več onaćiti s trpežnostjo, kajti sestavine kvalitete so danes drugačne.

Pri tem je treba upoštevati tudi oceno, ali bomo delali take čevlje, ki bodo zahtevali zaradi višje cene tudi veliko kvaliteto, ali pa bomo naredili cenejše čevlje, kjer se bo kvaliteta odražala pred-

vsem v trpežnosti in obstojnosti. Pogoj za dobro kvaliteto so čimvečje serije, dober material in vse to, kar more tehnična in razvojna služba pripraviti. Prav tako pa je kvaliteta odvisna tudi od posameznika, ali se zaveda svojih dolžnosti, na delovnem mestu, ali pa se svojih dolžnosti ne zaveda tako kot bi bilo treba.

Mislím, da je nagrajevanje prirojevancev premalo spodbudno, vendar ne na osnovi urne postavke, prihranek na materialu bi moral biti večji. Prihranek materiala bi moral vsebovati kvaliteto nasekanih delov in prihranek materiala. Če bi imeli delavci v prirojevavnici višje osebne dohodke kot drugje, bi dobili v prirojevavnico res najboljše delavce.

Sistem nagrajevanja prirojevancev bo torej treba čimprej spremeniti, torej v skladu s tem sporazumom o delitvi sredstev za osebne dohodke.

Neško PODOBNIK:

Kakšne načrte razširitve, oziroma povečanja kapacitet po številu parov in delovni sili imate?

Predvidevali smo, da bomo lahko zaposlili nekaj več žensk, če bi rudnik urana začel normalno obratovati. Vendar se tu nekaj zatika in razvoj ne gre tako hitro naprej kakor smo pričakovali. Tako na dodatno delovno silo še ne moremo računati tako kmalu. Delavci od drugod bi prišli le na ta način, da bi osebne dohodke dvignili.

In tako na koncu leta pogledamo in ugotovimo večje število tistih, ki so odšli, kot tistih, ki so prišli. V našem obratu pa bi lahko zaposlili še nekaj več kot 200 ljudi.

Jaka BOGATAJ:

V pogledu boljšega gospodarjenja menim, da je TOZD Proizvodnja Žiri le en člen v tej verigi. Zato menim, da je od nas vseh odvisno, kakšen

Jaka Bogataj, Žiri

kos kruha si bomo rezali v naslednjem obdobju. Zeleni, da delavce sproti obveščamo o trenutni situaciji v delovni organizaciji, pa naj bo to dobro ali slabo, tako da bodo lahko že sami znali primer-

razgovor za urednikovo mizo — razgovor za ured

jati rezultate svojega prizadevanja.

Delovni pogoji v TOZD Proizvodnja Ziri, so sorazmerno dobri, pomanjkljivosti pa so v zimskem času ogrevanje v montaži, v šivalnici pa ventilacija in nasičenost zraka s hlapi organskih topil.

Če bomo vsi delali tako kot je treba, lahko pričakujemo tudi, da se bodo osebni dohodki dvignili, edina sreča je, da ostala industrija v kraju še ni dovolj razvita in nam ta še ne jemlje preveč delavcev, ki jih v našem kraju zelo primanjkuje.

Še posebej pa primanjkuje dobrih kvalificiranih ljudi in pa strokovnjakov. Naš plan je iz leta v leto večji in zahtevnejši in z izvršitvijo tega, bomo morali zagotoviti kader. Če bomo kader dobili, bo treba tudi osebne dohodke obdržati.

Kar zadeva delovne pogoje menim, da zaenkrat ni boljših izgledov glede odsesavanja hlapov organskih topil, vendar se dela na tem, da se ti pogoji izboljšajo.

Za delavce, ki delajo s temi toplimi, so organizirani sistematični pregledi na Dispanzerju za medicino dela. Vendar teh ljudi, ki hodijo s potrdili, da so alergični, oziroma iz zdravstvenih razlogov ne smejo več delati s takimi materiali, je vedno več. Razmišljati bomo morali, kaj bomo s temi ljudmi.

Take primere bomo morali začeti reševati in tudi zapisati, da bomo do vseh enako postopali. Cilj nas vseh je, da človeka razvrstimo na ta-

ko delovno mesto, kjer bo lahko od sebe tudi nekaj dal.

3. Kako si zamišljate sodelovanje med TOZD v Alpini in v odnosu do delovne skupnosti skupnih služb?

Stanko MRLAK:

Sodelovanje med TOZD v Alpini in skupnimi službami si predstavljam na enakopravni ravni, kakor predvideva Zakon o združenem delu. Obenem pa tesno sodelovanje na podlagi samoupravnega sporazuma na ravni delovne organizacije.

V tem sporazumu bodo zapisani odnosi med TOZD in DO. Če se bodo pokazale kakšne vrzeli, jih bo nujno dopoljevati.

Za medsebojne odnose med TOZD in skupnimi službami, pa je predvsem pomembno planiranje, ker če bo prišlo do izdelkov, ki bodo že narejeni, potem pa jih bo potrebno stornirati, jih bo moral prevzeti tisti, ki jih je naročil.

Razvoj plastike bi moral delati v smeri iskanja novih izdelkov, novih modelov in menim, da bi tudi razvoj plastike moral biti izpopolnjen in vezan na uspeh TOZD Plastika.

Vinko BOGATAJ:

Kot sem omenil že prej, je naša TOZD tesno povezana s TOZD Proizvodnja v Žireh in skupnimi službami. Menim, da bo moralo biti med TOZD zelo tesno sodelovanje, imeti bomo morali iste cilje. Seveda bo vsaka TOZD morala

gledati svoje interese, vendar pa bodo morali biti ti usklajeni.

Zelo nesmotrno bi bilo, da bi nekatere TOZD na račun cele delovne organizacije prikazovale boljše dohodek. Skupne službe pa bi morale biti čim bolj zainteresirane za dober uspeh TOZD. Dober uspeh zelo veliko zavisi od priprave dela in organizacije. Seveda pa je možno, da kdaj tudi med TOZD pride do nesoglasja. Pod TOZD Proizvodnja v Žireh spadajo tudi Lahko se bo zgodilo, da bo prihajal material v skladišče počasneje kot pa šla poraba. Ta material bo razdelila TOZD v Žireh in Gorenji vasi. Tu pa bo nastajal problem, ali vsakemu nekaj materiala,

ali pa bo TOZD v Žireh obdržala vse, TOZD Gorenja vas pa ne bo dobila nič.

Taki problemi, se bodo skraj gotovo pojavljali. Če bodo skupne službe dobro organizirane, da bo res vsak naredil svoje delo, od priprave, nabave, prodaje itd., potem tudi uspeh v TOZD ne more izostati.

Skupne službe bi morale biti nagrajene po tistih uspehih, kot jih bodo dosegle TOZD. Če bo priprava v redu, bo tudi TOZD lahko dosegla dobre rezultate. Skupne službe imajo torej več kot 50 % vpliva na uspeh TOZD.

Jaka BOGATAJ:

Sodelovanje med TOZD in skupnostjo skupnih služb, po-

sebno pa še s TOZD Obutev Gorenja vas je nujno, ker bomo le z dobrim sodelovanjem in vsestransko pomočjo, dosegli to, kar smo si v začetku leta zadali.

Sporazum, kjer je določeno katere stroške krije kakšna TOZD, nam nič ne pomeni, če se ne bomo zavedali, da smo vsi eno in gre vse iz enega žepa.

Vsi moramo stremeti za tem, da bomo cilj dosegli s čim manj napora.

S 1. 1. 1977 je začela veljati nova organizacija in če bo v redu tekla, ne bo treba nobenih dodatnih ukrepov, vendar resno dvomim, če bo šlo res vse v redu in ali bomo dosegli kar smo začrtali.

Kadrovske novice

V enomesečnem obdobju so se zaposlili naslednji delavci: Marinka Jeram v obratno OD in Marija Jezeršek v šivalnici, v Gorenji vasi. V obratu Žiri pa so se zaposlili Marija Tolar v sekalnici, Jelka Kunc, v splošno kadrovske službi ter Janez Fister, magister kemijske tehnologije, v razvojno-pripravniki službi za proizvodnjo plastike. V obratu Col in prodajni mreži ni bilo novih zaposlitev.

Delovno razmerje je prenehalo Veri Anzelm iz sekalnice, Mariji Plesec in Irmu Kunc iz oddelka šivalnice, Silvi Benedičič, obračun OD obrat Gorenja vas, ter Marti Cadež in Ireni Primožič, šivalnica obrat Gorenja vas.

V prodajni mreži so prenehali z delom Zofija Slamnik, prodajalna Celje, Hohoš Katica, prodajalna Bjelovar in Stopinšek Jožica, prodajalna Ptuj.

A. F.

Poročili so se:

Oblak Frančiška (3030) in Manica Bogataj
Iskreno čestitamo!

V Žireh bomo še gradili

Najbolj pereče vprašanje je kanalizacija na celotnem področju Žirov. Letos bomo skušali pridobiti vse potrebne načrte in dokumentacijo za ureditev celotne kanalizacije. Gradnja bo potekala po posameznih etapah.

Prva etapa, to je celotna kanalizacija področje »Polje« bomo zgradili letos. Odkupili

bomo zemljišče, kjer bodo čistilne naprave in zbrali ustrezno dokumentacijo in načrte.

Zgradili bomo nov TV pretvornik na Fricovem griču, ki bo staremu delu Žirov omogočil boljši sprejem televizijskega programa.

Primanjkuje nam zdrave pitne vode, zato bo potrebno

zgraditi novo vodno zajetje Podklanom.

dela na odkupu zemljišča in pridobitvi vseh potrebnih načrtov in dokumentacije. Najprej se predvideva izgradnja novega zajetja, nato postavitve črpalke, ki bo prečrpavala vodo v zbiralnik na Taboru.

Lani smo odkupili zemljišče za izgradnjo mrliške vežice, v tem letu pa bomo zbrali vso potrebno dokumentacijo in gradbeno dovoljenje, ter uredili cesto na pokopališče. Med drugim se predvideva odkup zemljišča za novo zdravstveno postajo in lekarno. Sredstva za to bi zbrala po predhodnem dogovoru vse delovne organizacije KS Ziri. V teku so priprave za gradnjo trgovskega centra in stavbe PTT.

V prihodnjih letih se predvideva zgraditev nove ceste na Ledinico.

Tudi letos se bo nadaljevalo z urejanjem in asfaltiranjem ulic, kjer so krajani pripravljeni prispevati svoj delež. Uresničitev predvidenega plana pa je seveda v celoti odvisna od dotoka denarnih sredstev s strani delovnih organizacij in občine Skofja Loka.

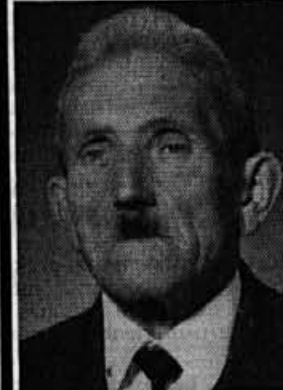
Peter LUKAN

Janez Bogataj

V decembru smo se poslovili od našega upokojenca Janeza Bogataja.

V Alpini se je zaposlil v septembru 1945 kot delavec, kasneje pa je kot mojster vodil oddelek za gozjer šivano obutev. Upokojen je bil februarja 1960.

Kot eden prvih delavcev je s svojim delom veliko prispeval pri razvoju Alpine v prvih povojnih letih, prav tako pa tudi kasneje ob prehodu na industrijski način dela. Ohranili ga bomo v spominu kot dobrega sodelavca in tovariša.

Martin Gantar

V 81. letu starosti smo se poslovili od našega upokojenca Martina Gantarja.

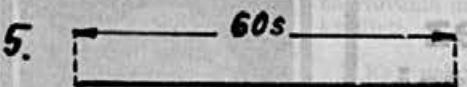
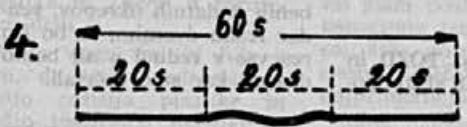
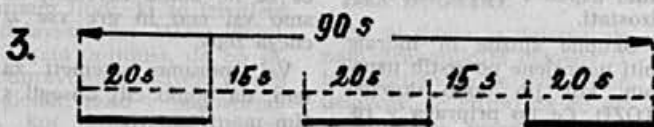
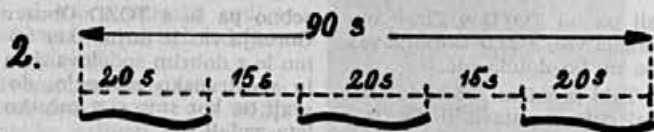
V Alpini se je zaposlil v juniju 1945 in bil zaposlen vseskozi do oktobra 1952, ko je bil upokojen. S svojim delom in prizadevanjem je pomagal pri razvoju čevljarstva in prispeval k izgradnji Alpine.

Naloga, ki zahtevajo sodelovanje vseh nas

V vsako hišo alarmni znak

Sklep štaba za civilno zaščito krajevne skupnosti Žiri je bil, da alarmne znake, ki jih je predpisal Zvezni sekretar za ljudsko obrambo in veljajo za celotno ozemlje

SRJ od 1. 1. 1977 dalje, spoznajo vsi občani krajevne skupnosti, zato jih objavljamo:

1. NEVARNOST ZRAČNEGA NAPADA

zaviljavajoči zvok sirene, s trajanjem 60 sekund

2. JEDRSKO BIOLOŠKO KEMIČNA NEVARNOST

zaviljavajoči zvok sirene po 20 sekund, z dvema presledkoma po 15 sekund

3. POZARNA NEVARNOST

trije enakomerni zvoki po 20 sekund, z dvema presledkoma po 15 sekund

4. NEVARNOST NARAVNIH NEZGOD IN DRUGIH HUĐIH NESREČ

dva enakomerna zvoka sirene po 20 sekund in en zaviljavajoči zvok med enakomernima zvokoma v trajanju 20 sekund

5. PRENEHANJE VSEH VRST NEVARNOSTI

enakomerni zvok sirene v trajanju 60 sekund

6. Za preizkušnjo siren vsako soboto ob 12.00 uri velja znak za prenehanje nevarnosti, to je enakomerni zvok sirene v trajanju 60 sekund.

Štab za civilno zaščito krajevne skupnosti Žiri

Kolikor več znoja v miru — manj krvi v vojni

Pred vse delovne ljudi in občane se v letu 1977 postavlja vrsta pravic in dolžnosti, ki jih je prinesel Zakon o ljudski obrambi in Zakon o družbeni samozaščiti, varnosti in notranjih zadevah, katere je sprejela skupščina SRS.

»Delo-življenje« bo zato v nekaj naslednjih številkah prineslo izvlečke iz omenjenih zakonov.

Obrambna vzgoja

Obrambna vzgoja je sestavni del naše socialistične vzgoje, kot ustavna pravica in dolžnost vsakega od nas.

V letu 1976 so bila v naši krajevni skupnosti predavanja o splošnem ljudskem odporu, katerih se je udeležilo preko 2500 prebivalcev, kar menimo, da je bil velik napredek v odnosu na prejšnja leta. Sicer je pri organizaciji in izvajanju obveščanja sodelovalo več ljudi, ki so požrtvovalno izvršili sprejete naloge in jim gre zato velika zahvala.

Stopili smo v novo leto in pred nami so novi obrambno-vzgojni načrti. Odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito KS Žiri se skupaj z Delavsko univerzo iz Škofje Loke že dogovarja o novem ciklusu predavanj, ki bi obravnaval družbeno samozaščito in narodno zaščito.

Da bomo lažje in bolje izvedli naloge, ki stoje pred nami, se zagotovo udeležimo vseh predavanj. Ne zato, ker smo po zakonu obvezni, temveč zato, da se bomo znali organizirati, zaščititi in braniti svoja življenja, življenja svojih najdražjih, kakor tudi svojo in družbeno lastnino, celovitost in neodvisnost krajevne skupnosti, kakor tudi širše domovine — Jugoslavije.

Pozivamo še tiste redke posameznike, ki so se lani izogibali predavanj, naj se spomnijo, da gre za ustavno pravico in dolžnost vsakega od nas. Le-ta pa se ne more prenesti na drugega.

Vse tiste pa, ki bodo kakorkoli vključeni v organizaciji obveščanja pa prosimo, da to store z dobro voljo in socialistično zavestjo.

Kjerkoli delamo za ljudsko obrambo se spomnimo, mnogokrat izrečenih Titovih besed: »KOLIKOR VEČ ZNOJA V MIRU — MANJ KRVI V VOJNI«.

Krajevna skupnost Žiri
odbor za ljudsko
obrambo in družbeno
samozaščito

Šolstvo in združeno delo

Kaj pričakujemo v praksi v pogledu sodelovanja med šolo in združenim delom?

Kaj je usmerjeno izobraževanje?

V čem je bistvo reforme izobraževanja?

Vzgoja in izobraževanje je dejavnost posebnega družbenega pomena. Jeseni 1973. leta je Zavod za statistiko SRS objavil, da imamo v naši republiki 75.000 učencev v vseh vrstah srednjega šolstva in 28.000 študentov v vseh vrstah visokega šolstva. Od te številke pa za poklic usposobimo manj kot polovico. Vzgoja in izobraževanje za proizvodno delo in za samoupravljanje je v manjšini, da ne rečem zapostavljena; niti petino od vsake generacije ne usposobimo za delo v proizvodnji. Izredno veliko je osipa: v srednjih šolah od 20 — 35 %, na višjih do dveh

tretjin in na visokih do treh četrtin in to kljub temu, da študij na višjih in visokih šolah traja dobro polovico časa več, kot to določa zakon.

Zato govorimo o reformi srednjega in visokega šolstva, s tem, da je reforma osnovne šole že v teku (prehodi na celodnevno šolo).

Zasnova in ureditev usmerjenega izobraževanja pa je velika družbena akcija in preobrazba ne le šolstva, temveč tudi gospodarstva. Usmerjeno izobraževanje bo temeljilo na izobraževanju ob delu, iz dela in za delo in bo lahko opravilo svojo nalogo le kot del združenega dela.

Delež nekmečkega življa se je po osvoboditvi povečal od 51 na 83 % in delavci v združenem delu predstavljajo 39 odst. prebivalstva. Med delavci je skoraj 44 % žensk in v

nekaterih dejavnostih imajo veliko večino (v storitvenih 83 %, v upravi 71 %, v osnovnem šolstvu 79 % itd.). V vseh oblikah izobraževanja je vključenih 400.000 otrok, mladine in odraslih ali 23 % prebivalstva, vseh zaposlenih pa je 680.000 in v tem vidimo še velike naloge izobraževanja. Vse to pa zahteva, da je tudi izobraževanje ustvarjalno, uspešno in prilagojeno družbenim tokovom. Najbolj napredujejo prav tiste gospodarske in družbene dejavnosti ki so neposredno odvisne od novega in kvalitetnega znanja in zato odvajajo znaten del njihovega dohodka za raziskovalno delo in izobraževanje delavcev — strokovnjakov.

Velika razširitev srednjega in visokega izobraževanja brez njegove ustrezne moder-

nizacije in kvalitetne preobrazbe lahko povzroči, da bo gospodarstvu bolj v breme kakor v korist. Zato morajo biti predvsem pripravljene in usposobljeni nosilci raziskovalno-pedagoškega procesa. Vse skoraj zahteva, da se reforme lotevamo odgovorno in vsestransko pripravljeno.

V dosedanem razvoju šolstva, za kar daje družba vedno večja sredstva, smo v prvi vrsti skušali izpoljevati pričakovanja učencev in študentov. Širili smo zmogljivosti, kakor se je pač povečal vpis. Morda smo celo bolj uspevali pri reševanju materialnih pogojev kakor pri pridobivanju in usposabljanju učiteljev. To se nam otepa zlasti v srednjem šolstvu, kjer redno nastavljeni in ustrezno kvalificirani učitelji v rednem delovnem času in obveznostih ne opravijo niti polovico celotnega pouka; drugo

opravijo prek svojih obveznosti ali pa s posredovanjem pogodbenih učiteljev. Na drugi strani pa ne zadovoljujemo vseh ključnih potreb po kvalificiranih delavcih in strokovnjakih. Samo 18 % vsake generacije uspemo usposobiti za vse proizvodne poklice in zaradi pomanjkanja delavcev nekaterih poklicev ne moremo uresničevati vseh naših načrtov.

(Nadaljevanje prihodnjilic)

»Kot sin sezonskega gradbenega delavca sem v rani mladosti živel v barakah. Življenje med sezonci je bila zame največja šola,« pove Marjan Vrabec, sedanji predsednik občinskega sindikalnega sveta Radovljica.

Zirovec od leta 1934 je po končani nižji gimnaziji (leta 1949) odšel iz Zirov in taval z očetom od gradbišča do gradbišča od enega delavskega naselja do drugega. Medvode, Vižmarje, Bežigrad...

Leta 1954 se je vpisal v gimnazija, po končanem šolanju pa je odšel v JLA.

Nekaj časa se je Marjan ukvarjal s knjižničarstvom. Bil je med drugim inštruktor za vaške knjižnice — še za časa okraja.

V Iskri se je kot statistični analitik kvalitete zaposlil leta 1959. Leto kasneje se vpiše na višjo upravno šolo in jo konča leta 1964.

Razmere so nanesle, da je odšel leta 1962 v Novo mesto, kjer je delal na delovnem mestu sekretarja Iskre, tovarne usmerniških naprav, kar tja do leta 1970.

Reorganizacija Iskre našega rojaka preselil v Iskro Otoče, kjer dela do 1973. leta.

To je sprehod skozi čas Marjana Vrabca na strokovnem področju.

Ni pa to vse. Življenje v mladosti je bila odlična osnova za njegovo družbenopolitično delo.

»Kmalu po prihodu v Novo mesto so me vključili v delo občinskega sindikalnega sveta, tako sem v zadnjih letih novomeškega življenja, opravljal dolžnosti tajnika tega telesa. Kasneje se spominjam zlasti najhujših dni Iskre, kriz in pretresov, ki jih je tedaj preživljala ta velika delovna organizacija.«

Telefon često razgiba že tako dinamični razgovor.

Da, da, biti sekretar organizacije Zveze komunistov cele Iskre v tistih burnih dneh prav gotovo niso bile mačje solze.

In zdaj je tu, na občinskem sindikalnem svetu v Radovljici, od leta 1974.

Ognjemet njegovih idej konča stavek:

»Tovarna postaja vedno bolj sečišče socialnih in družbenoekonomskih tokov. Zakon o združenem delu to dobro določa in vnaša v naše življenje res revolucionarne spremembe. Žal pogosto opažamo prenizko razredno zavest delavcev.«

Vprašam po konjičkih. Tudi tu širina, na prvem

mestu seveda knjige: »Res veliko berem, na žalost pa je v moji knjižnici s tritisoč knjigami še vedno nekaj takih, ki jih nisem utegnil prebrati.«

Zbiralec znamk je tudi, pa značk, ekslibrisov...

Osemnajstkrat je že bil na Triglavu...

Kar dinamično, mar ne? Pa ima Marjan še vedno čas za človeka, družino...

Tekst: Nejko Podobnik

Foto: Marjan Pišljar

Kulturna rubrika

Lepotice, mimo katerih hodimo, pa jih »ne vidimo«

LESENA REZLJANA VRATA »PRI TINETU« V ŽIREH

Lesena vrata (duri) s svetopisemskimi prizori v kasetah je po ljudskem izročilu izrezljal podobar Gregor Puc, ki je enaka vrata naredil tudi za bogatega naročnika v Stari Loki. Duri so nastale leta 1871, istočasno kot kamnit portal. Podobar se je zgledoval po ilustracijah v sodobnih knjigah. Predolgo pa je prilagodil reljefni upodobitvi in končno tudi funkciji. Kvalitetno kiparsko delo, ki kaže na velik dekorativni talent in ki sodi med boljše stvaritve ljudske umetnosti, govori tudi o okusu in umetnostnih zahtevah preprostih ljudi. Vrata sodijo med najlepše spomenike ljudske ustvarjalnosti iz 19. stoletja na širšem območju zgornje Poljanske doline.

Vrata je že načel zob časa in bi jih morali ohraniti tudi zanamcem.

Komentator dr. Ivan Sedej
Foto: Marjan Pišljar

Francka TRČEK:

Hvala dedek Mraz

Hvala dobri dedek Mraz, da si spomnil se na nas, ko v Alpini ste nas male obdarili.

Medved in lisica, pa snežinke bele z nami bile so vesele.

Le volk se nekaj je jezil, ker bi prvi rad na vrsti bil.

Saj dedka Mraza sladkarije, preveč so nas vabile,

da reda nismo več poznali, le ročice male smo stegovali.

Pa dedek Mraz ni nič dejal, prijazno se nam je smehljal, saj vsi le k njemu smo hiteli in mu obljubovali, da pridni bomo bolj postali.

Hvala tebi dedek Mraz za darilo in prijazen tvoj obraz.

Imeli smo samoupravni dan

Znano je, da sodi med prve smotre socialistične vzgoje pri nas razvijanje smisla, sposobnosti ter pripravljenosti mladih in odraslih za uresničevanje socialističnih samoupravnih odnosov.

Na osnovni šoli smo decembra 1976 organizirali samoupravni dan. Glavni namen tega dne je bil, da se učenci 8. razredov seznanijo z različnimi poklici.

Vsi učenci smo oddali prošnjo za namestitev na delovna mesta. Vsakdo za svoj poklic, katerega bi želel opravljati. Bili smo čistilci, kuharji, hišniki, učitelji, socialni delavci, ravnatelj, skratka vsa

delovna mesta na šoli smo prevzeli učenci 8. razredov.

V teku dneva smo se seznanili s poklicem, za katerega smo se prijaviili.

Moram reči, da mi je bilo kar malce nerodno, saj sem hospitirala po razredih in si beležila vtise. Kar imenitno pa je bilo zame, da sem ta dan delala v pisarni tovariša ravnatelja.

Zvečer smo na sestanku na katerem so bili prisotni tudi tovariši učitelji, pretehtali in ugotovili potek tega dne. Splošno mnenje je bilo, da je zelo dobro uspel.

Tudi v bodoče bi bilo potrebno, da se organizirajo taki dnevi, kajti učenci se seznanimo s poklici in samoupravljanjem.

Polona KOLENC

Klub študentov Poljanske doline je pomagal Turističnemu društvu pri čiščenju okolja

Otroci od 7. - 14. leta morajo imeti kolesarski izpit

Z zakonskimi določili je opredeljena tudi večja odgovornost staršev za vožnjo svojih otrok

Republiški zakon o varnosti v cestnem prometu vsebuje tudi člen, ki pravi: »Vsak otrok v starosti od 7. do 14. leta, mora imeti za vožnjo s kolesom kolesarski izpit.«

Kazenska določba k 30. členu Republiškega zakona o varnosti v cestnem prometu pravi: »Če učenec-kolesar pri vožnji s kolesom nima pri sebi potrdila o opravljenem

kolesarskem izpitu, se kaznuje njegov starši in sicer z denarno kaznijo od 100 do 500 dinarjev, v težjih primerih (ko kolesar povzroči neposredno nevarnost ali nesrečo) pa z zaporom do 30 dni.«

In kako priti do kolesarskega izpita?

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, komisija za izvajanje prometne vzgoje na šolah ter mentorji prometnih krožkov, so na skupni seji sklenili naslednje:

1. Akcija »KOLESARSKI IZPIT« mora steči takoj v celi občini

2. Vsaka osnovna šola naj na svojem področju sama izpelje celotno akcijo

3. Učenec si pridobi potrdilo o opravljenem kolesarskem izpitu, ko uspešno opravi teoretični in praktični del.

Teorija vsebuje izpolnjevanje testnih pol, praktični del pa vožnjo na spretnostnem in prometnem poligonu.

Branko FILIPIĆ

Učencem, ki so pred izbiro poklica, smo želeli predstaviti poklice prosvetnega delavca in ostale poklice, ki jih zaposluje osnovna šola in jih spodbuditi k razmišljanju o poklicih nasploh, tudi s strani, ki je običajno ne vidimo kot opazovalci.

Seznaniti učence s samoupravljanjem v združenem delu in njihovimi organi, njihovimi pravicami in dolžnostmi, samoupravnimi akti delovne organizacije in vsem ostalimi odnosi znotraj organizacije združenega dela.

Bili smo tudi kuharji

Otrok naj riše po svoje...

Starši želimo otroku vse najboljše. Nudimo mu vse, kar potrebuje in česar ne potrebuje. Kupimo mu vse tisto, kar si vroeče želi in tudi tisto, kar želimo mi, da bi naš otrok imel, a mu pri tem ne pozabimo povedati, da vsega tega in podobnega mi nismo imeli, ko smo bili majhni. Vendar prav v tej vni, da bi mu kupili in nudili čim več, pozabljamo na nekatere osnovne stvari, ki so zelo pomembne za tisto, kar v zameno za našo vno pričakujemo od njega — da bi se dobro učil in bil »priden« v šoli. Malokrat se zavemo, da bi našemu malčku veliko bolj ustregli, če bi mu kupili barvice (voščenke, suhe barvice, vodenske, in kasneje tempera) in blok, kakor predrago železnico, s katero se bo igral očka, ker bi jo naš nadebudnež le pokvaril. Premalo mislimo na to, kako pomembno je, da otrok v predšolski dobi riše. Na ta način se sprošča, uri in razvija spretnosti, ki so del osnove za uspešno šolsko delo. V strahu, da bi nam popackal lepo in sveže pogrnjeno mizo, se raje zadržimo z mislijo, da se bo že v šoli naučil potrebnega.

Karla Bernik

Otrok začinja ustvarjati

Nogometaši — mladinci in pionirji

V mesecu januarju je imel NK Alpina občni zbor, na katerem so pregledali delo preteklega leta, ki je bilo dokaj uspešno, saj je mladinska ekipa v jesenskem delu prvenstva v medobčinski ligi zasedla prvo mesto.

Pohvalno in kritično so ocenili delo vseh članov kluba.

Največ govora pa je bilo o bodočem tekmovalnem sistemu, takoimenovani »prioriteti«. Ker nogomet po dokaj bornih in nedemokratskih razpravah ni bil postavljen v prioriteto, bomo morali člansko vrsto razpustiti.

Mladinska in pionirska vrsta pa bosta tekmovali v medobčinski ligi.

Glede na navedena dejstva, smo bili člani kluba enotni, da bomo pač posvetili vso pozornost tema dvema ekipama.

Urediti bomo morali tudi igrišče, potrebno bo opraviti več zemeljskih del. Upamo, da bomo ob podpori TTKS Škofja Loka in delovnih organizacij, usposobili igrišče tako, da bo za igro primerno tudi v deževnem vremenu.

Izvoljeni so bili novi organi kluba, katerim želim v letu 1977 čimveč uspeha.

Dane VEHAR

Nogomet zanimiv — tudi ni na prioriteti ...

Smučarski klub Alpina je namazal smučke

Januarja je imel smučarski klub Alpina redni letni občni zbor.

Iz poročila predsednika kluba in vodij alpske in tekaške sekcije je bilo razbrati da je SK Alpina kljub neugodnim razmeram v pretek-

le ni bilo pravo, kljub temu, da smo ga dobili direktno od proizvajalca. Tako se je pokvaril hidravlični sistem. No, to oviro je ekipa, ki skrbi za vlečnico, uspešno odstranila in sedaj vlečnica zopet deluje.

lem letu delal kar uspešno. Omenim naj samo dvoboj z ekipo Tria iz Tržiča, pomoč pri izvedbi tekmovanja planinskega društva, tekmovanje v slalomu v Žireh in drugo.

Tekaška sekcija, ki je dokaj mlada, je uspešno sodelovala na Bloškem in Trnovskem maratonu.

Zal pa so bile velike težave z vlečnico. Olje za napra-

Člani SK Alpina so sestavili tudi okvirni program za leto 1977, v katerem so zajete vse smučarske discipline za vse kategorije.

Mnogi so menili, da bi se v SK Alpina vključilo čimveč ljubiteljev tega športa, da bi popestrili že tako razgibano dejavnost kluba.

Dane VEHAR

Dopisujte v Delo-živiljenje

Udeležba na občnem zboru...

Smučarski klub je imel svoj redni občni zbor.

Glavni namen občnega zbora je bil, da se sprejme program bodočega dela. Ukvarjamo se z rekreacijo in množičnim smučanjem. Tako je zelo pomembno, kakšen je program dela, pristop k neposrednem proizvajalcu, da bo delavec zdravo izkoristil svoj prosti čas. To ni več samo naloga kluba, ampak celotnega kolektiva in njegovih organizacij.

Vendar kaže, da ni važno, kaj posamezni klub dela, kakšen program si zastavlja za delo v bodoče in s kakšnimi težavami se srečuje. Na občni zbor smo namreč vabili predstavnike delovne organiza-

cije, organizacijo sindikata, organizacijo ZK, vendar od teh vabljenih ni bilo nikogar. Če je naloga sindikata in organizacije ZK skrb za delavca na delu in ob delu, pa bi se njihovi predstavniki obvezno morali udeležiti našega občnega zbora in sodelovati pri sestavi programa da bi bil naš delovni dogovor čimboljši in koristen za vse.

Ta dan je bila lepa sončna zimska nedelja in kdor je bil popoldne na Žigonovem griču, se je lahko prepričal, kaj delovni človek potrebuje, kje se sprosti in razvedri. In da je skrb po smučarski rekreaciji le potrebna.

Franc Jesenko

Turnir prvaka u malom nogometu

Trešnjevka pobjednik

Zagreb — Pred prepunim gledališčem u Kutiji šibica odigran je turnir prvaka dosadašnjih pobjednika turnira Kutija šibica u malom nogometu. Prvak prvaka je momčad Trešnjevke koja je u finalu svladala Končara — Keracommerce sa 2:1. Za treće mjesto borili su se pobjednik Kutije šibice 76, Borac iz Siska i Alpina Žiri. Nakon daleko premoćnije igre, nogometaši Alpine Žiri sasvim zaslužen su osvojili treće mjesto, dok se Borac morao zadovoljiti posljednjim.

U polufinalu Trešnjevka je (bez Jantoljaka i Radojčića) uspjela eliminirati Borca sa 3:1. U drugom susretu Kon-

čar — Keracommerce je tek na sedmerce svladala najbolju momčad ovog turnira Alpina Žiri.

U ekshibicionom susretu prije finalnih borbi igrane su nogometašice. Loto je sa izvrsnom Regicom Majhen, porazilo Sportsku prognozu sa 6:3.

Na kraju natjecanja pobjednička momčad ovogodišnjeg drugog turnira prvaka, NK Trešnjevka dobila je u trajno vlasništvo pehar Lutrije Hrvatske te prijelazni pehar Večernjeg lista. **Konačni poredak: 1. Trešnjevka, 2. Končar — Keracommerce, 3. Alpina Žiri, 4. Borac Sisak.**

Šahisti startali uspešno

Janko Demšar med najboljšimi

V nedeljo, 9. 1. 1977 je bilo v Škofji Loki v hotelu Trans-turist, občinsko prvenstvo posameznikov v hitropoteznem šahu. Med 24 udeleženci, ki so nastopili na turnirju, je bilo tudi 6 šahistov iz Žirov. Zmagal je Pogačar pred Ramovšem, oba SK Škofja Loka. Tretje mesto je zasedel Tone Eniko, SK Alpina. Turnir je dobro organiziral SK Škofja Loka.

Pričela se je tudi Gorenjska šahovska liga. SK Alpina nastopa v južni skupini. V prvem kolu so v Žireh gostovali šahisti Kranja. Po več kot štiriurnem boju se je dvoboj končal neodločeno 5:5. Za Alpino so točke dosegli: Kržič, Dermota, Rupert, N. Podobnik in Eniko.

T. Eniko

